

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2017

dr. C. Hoeben
K. Kwakkel MSc

**rijksuniversiteit
groningen**

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 17-1

ISBN 978-94-92218-13-1

© COELO, Groningen, 2017

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

0.	Voorwoord	4
1.	Inleiding	5
1.1.	Inhoud	5
1.2.	Gegevens	5
1.3.	Opzet	5
2.	Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2017	6
2.1.	Tarieven	6
2.2.	Woonlasten huurder	7
2.3.	Woonlasten eigenaar-bewoner	7
3.	Tarieven	9
3.1.	Onroerendezaakbelastingen	9
3.2.	Afvalstoffenheffingen	12
3.3.	Rioolheffing huurders	14
3.4.	Rioolheffing eigenaar-bewoner	16
4.	Woonlasten	19
4.1.	Huurder	19
4.2.	Eigenaar-bewoner	23
4.3.	Precario op ondergrondse leidingen	27
	Verantwoording	29
	Gemiddelden	29
	Uitgangspunten waterverbruik en afvalaanbod	29
	Onroerendezaakbelastingen	29
	Aansluiting bij voorgaande editie	30

O. Voorwoord

Sinds 2002 stelt COELO jaarlijks een overzicht op van de kerngegevens betreffende de belastingen in de grote gemeenten. Onder grote gemeenten worden provinciehoofdsteden gerekend, en gemeenten met ten minste 90.000 inwoners. Het betreft 38 gemeenten. In de onderzochte gemeenten woont 40 procent van de Nederlandse bevolking.

Later dit jaar publiceert COELO gegevens over gemeentelijke belastingen die hier nog buiten beschouwing blijven, en daarnaast ook gegevens over de belastingen van provincies en waterschappen. Bovendien worden dan alle gemeenten meegenomen, niet alleen de grote. Dat kan nu nog niet omdat niet alle gemeenten hun tarieven hebben vastgesteld.

De onderzoekers danken de medewerkers van de deelnemende gemeenten voor hun bereidwilligheid bij het invullen van het elektronisch vragenformulier en het aanleveren van aanvullende informatie.

Wij zijn de Waarderingskamer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van gegevens met betrekking tot de woz-waardeontwikkeling. Verder is dank verschuldigd aan Willem Boorsma, Liecke Leushuis, Loes Raasveld en Rik Schutte voor hun hulp bij de dataverzameling en controle. Ook bedanken wij Maarten Allers voor commentaar op een eerdere versie van dit rapport. Vanzelfsprekend berust de verantwoordelijkheid voor eventueel resterende onvolkomenheden bij de auteurs.

1. Inleiding

1.1. Inhoud

Deze rapportage bevat een overzicht van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen (ozb), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de grote gemeenten. De nadruk ligt op de lasten voor huishoudens.

1.2. Gegevens

De in dit rapport opgenomen tarieven zijn de tarieven zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. We zijn dus niet uitgegaan van de begrotingen. De gegevens zijn door COELO verzameld. In eerste instantie is daarbij gebruik gemaakt van een elektronisch vragenformulier, waarin diverse controles zijn ingebouwd. Van sommige gemeenten is aanvullende informatie per e-mail of telefoon verkregen.

De getallen in de tabellen staan tegen een gekleurde achtergrond. Per kolom is ongeveer een derde blauw, een derde grijs en een derde rood. Hierdoor is in één oogopslag te zien welke waarden relatief laag (blauw) of hoog (rood) zijn. Bij de keuze van de gehanteerde kleuren is zo veel mogelijk rekening gehouden met de visuele beperking van kleurenblinden.¹

1.3. Opzet

Hoofdstuk 2 van dit rapport vat de belangrijkste ontwikkelingen samen. Hoofdstuk 3 bespreekt in detail de tarieven van, achtereenvolgens, de ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de gemeentelijke woonlasten voor huishoudens met een eigen woning en voor huishoudens die in een huurhuis wonen. Het rapport wordt afgesloten met een verantwoording van de gehanteerde methode.

¹ Hierbij is gebruik gemaakt van J. Walraven, *Kleurenblind. Zien en toch niet zien*, Blind Color, Arnhem, 2000.

2. Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2017

2.1. Tarieven

Tabel 1 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de belangrijkste gemeentelijke belastingen, en van de woonlasten, voor meerpersoonshuishoudens.

Tabel 1 Overzicht 2017

	Tarief in euro's			Verandering (%)		
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	Kleinste stijging	Mutatie van gemiddelde	Grootste stijging
Ozb woningen ^a	127	237	519	-5,8	1,7	14,8
Afvalstoffenheffing	58	277	358	-38,4	-1,6	6,7
Rioolheffing huurder	0	54	280	-5,8	2,2	32,8
Rioolheffing eigenaar-bewoner	102	163	280	-14,9	-0,5	13,5
Woonlasten huurder ^b	58	332	562	-38,4	-1,0	6,5
Woonlasten eigenaar-bewoner ^c	549	678	845	-3,7	-0,2	4,5

Meerspersoonshuishoudens. Gemiddelden zijn gewogen naar de grondslag (bij ozb de woz-waarde en bij de riool- en afvalstoffenheffingen het aantal huishoudens).

a Aanslag bij gemiddelde woz-waarde in de desbetreffende gemeente.

b Afvalstoffenheffing en in sommige gemeenten rioolheffing.

c Ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

De onroerendezaakbelasting (ozb) wordt betaald door eigenaar-bewoners. De grondslag is de woz-waarde. In 2017 is de peildatum van de woz-waarden verschoven van 1 januari 2015 naar 1 januari 2016. Daardoor is de waarde van de gemiddelde woning in de grote gemeenten gestegen met 6,4 procent. De gemeenten hebben hun ozb-tarieven aan deze ontwikkeling aangepast. De gemiddelde ozb-aanslag voor woningen stijgt in de grote gemeenten met 1,7 procent. Gecorrigeerd voor de inflatie, die in 2017 naar verwachting 1,0 procent zal bedragen,² is dus sprake van een ozb-stijging van 0,7 procent.

De rioolheffing kan worden opgelegd aan zowel gebruikers als eigenaren van woningen, of aan beide. Dit betekent dat huurders in een deel van de gemeenten (34 procent van de grote gemeenten) geen rioolheffing betalen. Gemiddeld betalen zij dit jaar 54 euro, 2,2 procent meer dan vorig jaar. Het gemiddelde tarief voor

² CPB (2015), *Decemberraming 2015*, Den Haag.

huishoudens met een eigen woning daalt met 0,5 procent (tot 163 euro). Dit komt voornamelijk doordat in Amsterdam het tarief van de rioolheffing voor eigenaren sterk daalt. Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing (die zowel door huurders als huishoudens met een koopwoning wordt betaald) daalt met 1,6 procent.

2.2. Woonlasten huurder

Voor huurders bestaan de gemeentelijke woonlasten uit een afvalstoffenheffing en in sommige gemeenten een rioolheffing. Waar het tarief van deze heffingen geen vastrecht is, zijn we uitgegaan van een driepersoonshuishouden met een gemiddeld waterverbruik en een gemiddelde afvalproductie. In vier gemeenten is de rioolheffing voor gebruikers van woningen afhankelijk van de woz-waarde. We gaan in deze gevallen voor huurwoningen uit van een woning met een waarde van 60 procent van de voor de desbetreffende gemeente geldende gemiddelde waarde.

De gemiddelde woonlasten voor huurders dalen dit jaar met 1,0 procent tot 332 euro, 3 euro minder dan vorig jaar. Dat komt voornamelijk doordat de afvalstoffenheffing daalt. Hier betalen huishoudens gemiddeld 4 euro minder voor (daling 1,6 procent). Huurders betalen wel meer voor de rioolheffing (1 euro, een stijging van 2,2 procent).

Huurders in Nijmegen betalen het minst aan gemeentelijke woonlasten. Zij betalen alleen voor de afvalzakken die de gemeente gebruikt om het afval in te zamelen en te verwerken. In Zaanstad betalen huurders het hoogste bedrag (562 euro). In 18 grote gemeenten dalen de woonlasten voor huurders. De daling is met 38,4 procent het sterkst in Nijmegen. De grootste stijging vinden we in Lelystad (6,5 procent).

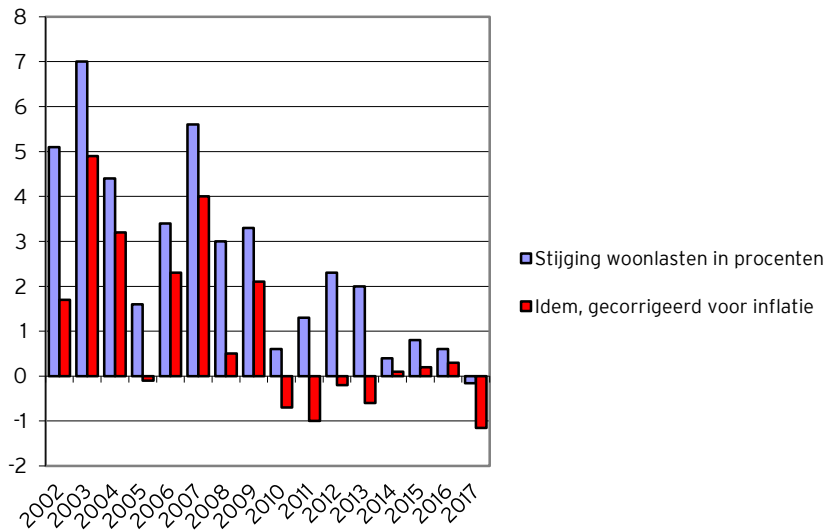
2.3. Woonlasten eigenaar-bewoner

Huishoudens die in een eigen koopwoning wonen betalen naast afvalstoffenheffing en rioolheffing ook ozb. We gaan bij de berekening uit van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde.

De gemiddelde woonlasten dalen dit jaar voor deze huishoudens met 0,2 procent tot 678 euro, 1 euro minder dan vorig jaar. Het is voor het eerst dat de woonlasten voor eigenaar bewoners in grote gemeenten in absolute termen dalen (zie figuur 1).³

³ De samenstelling van de groep grote gemeenten is gedurende de jaren die in de figuur zijn vertegenwoordigd wel enigszins gewijzigd.

Figuur 1 Woonlastenontwikkeling voor eigenaar-bewoner grote gemeenten sinds 2002 (in procenten)

De daling komt in de eerste plaats doordat de afvalstoffenheffing daalt met 1,6 procent (4 euro). Eigenaar-bewoners betalen gemiddeld ook minder voor de rioolheffing (0,5 procent, 77 cent). De gemiddelde ozb-aanslag stijgt met 1,7 procent (4 euro).

De woonlasten zijn voor woningeigenaren in absolute termen het laagst in 's-Gravenhage (549 euro) en het hoogst in Delft (846 euro). Veertien gemeenten verlagen de woonlasten, Amsterdam het meest (3,7 procent). De woonlasten stijgen het meest in Deventer (4,5 procent).

Van het geheel van de bijkomende woonlasten (dus naast huur of financiering eigen woning) nemen de gemeentelijke lasten overigens slechts een beperkt deel voor hun rekening (19 procent in 2016).⁴ Energie en water is veruit de grootste post.

⁴ Zie *Atlas van de lokale lasten 2016*, COELO, Groningen, 2016.

3. Tarieven

3.1. Onroerendezaakbelastingen

Voor eigenaren van woningen bedragen de ozb-tarieven van de grote gemeenten in 2017 gemiddeld 0,1180 procent van de economische waarde (tabel 2). Net als in 2016 heeft Amsterdam het laagste tarief (0,0490 procent) en Nijmegen het hoogste (0,2669 procent).

De gemiddelde aanslag voor eigenaren van woningen stijgt, gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van woningen, met 1,7 procent. Gemiddeld betaalt een huiseigenaar 237 euro. Ede verlaagt de ozb het meest (met 5,8 procent; tabel 2). Ede heeft in 2016 precariobelasting op ondergrondse leidingen ingevoerd. De aanslag voor deze belasting wordt gestuurd naar de beheerders van het energienetwerk. Zij rekenen de kosten door aan alle klanten, ook die buiten Ede.⁵ Ede geeft via de verlaging van de ozb een deel van de opbrengsten uit de precariobelasting terug aan de woningeigenaren.⁶ Huurders profiteren hier niet van.

De grootste ozb-verhoging vinden we in Eindhoven (14,8 procent). In Eindhoven daalt de afvalstoffenheffing. De gemeente heeft er voor gekozen om bij het vaststellen van de tarieven uit te gaan van de totale gemeentelijke woonlasten (ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing).⁷ Omdat de afvalstoffenheffing daalt is er volgens dit uitgangspunt ruimte om de ozb extra te laten stijgen.

Voor niet-woningen bedraagt het tarief voor zakelijk gerechtigden in de grote gemeenten gemiddeld 0,3042 procent en dat voor gebruikers 0,2251 procent (tabel 2). Amsterdam heeft het laagste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,1727 procent). Nijmegen heeft het hoogste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,7282 procent). Het hoogste tarief voor gebruikers van niet-woningen wordt net als in 2016 geheven in Leiden (0,4460 procent). In Lelystad is het tarief het laagst. In deze gemeente betalen gebruikers in 2017 net als in 2016 geen onroerendezaakbelasting.

In 2008 is de in 2006 ingevoerde maximering van de ozb-tarieven afgeschaft. Gemeenten mogen zelf hun tarieven bepalen. Afgesproken is echter dat de macro-opbrengst van de ozb (dus de opbrengst in alle gemeenten samen) niet meer mag stijgen dan de som van de reële trendmatige groei van het bbp en de prijsontwikkeling van de nationale bestedingen (de zogenoemde macronorm). Voor 2017 levert dit een maximaal stijgingspercentage op van 2,7.⁸ De macronorm is niet in wetgeving vastgelegd. In een bestuursakkoord met de VNG is afgesproken dat bij overschrijding

⁵ Zie C. Hoeben, Het onzichtbare precario op ondergrondse leidingen, *Economische Statistische Berichten*, blz. 622-625.

⁶ Perspectiefnota 2017-2020 gemeente Ede, blz. 12 en Programmabegroting gemeente Ede 2017-2020, blz. 86.

⁷ Programmabegroting 2017-2020 gemeente Eindhoven, blz. 106.

⁸ Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Meicirculaire Gemeentefonds 2016*, blz. 40.

van de macronorm het volume van het gemeentefonds kan worden verlaagd. Dat is nog nooit gebeurd.

In 2014 is de macronorm onroerendezaakbelasting geëvalueerd. De conclusie van de evaluatie is dat de macronorm geen effectief beheersinstrument is. Toch wordt de macronorm nog steeds gehanteerd.

In 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016 werd de macronorm overschreden. De overschrijding werd telkens in mindering gebracht op de macronorm voor het jaar erna. De overschrijding van 2016 wordt in mindering gebracht op de ruimte voor 2017 waardoor de macronorm dit jaar 1,97 procent bedraagt.⁹

De totale stijging van de ozb-opbrengst in de grote gemeenten bedraagt 1,62 procent en ligt daarmee onder de macronorm. Die norm geldt echter voor alle gemeenten samen, inclusief de kleinere gemeenten.

⁹ Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Meicirculaire Gemeentefonds 2015*, blz. 40.

Tabel 2 Ozb

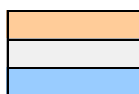
	Tarief eigenaar woning ¹	Tarief eigenaar niet-woning ¹	Tarief gebruiker niet-woning ¹	Gemiddelde aanslag woning ²	Mutatie
Almere	0,15100	0,30560	0,24550	279,60	1,2%
Alkmaar	0,09600	0,25300	0,20400	182,18	1,6%
Alphen a/d Rijn	0,12100	0,18800	0,16300	263,08	-1,3%
Amersfoort	0,13880	0,30670	0,25030	324,07	2,0%
Amsterdam	0,04901	0,17265	0,13803	144,70	0,0%
Apeldoorn	0,14830	0,40880	0,32340	311,31	5,4%
Arnhem	0,19990	0,56740	0,18910	350,36	2,9%
Assen	0,17900	0,37090	0,29950	297,12	1,6%
Breda	0,10120	0,21150	0,16560	232,25	0,4%
Delft	0,15452	0,29351	0,23502	285,65	2,4%
Deventer	0,15430	0,39730	0,31160	288,30	3,4%
Dordrecht	0,12570	0,23300	0,19020	204,37	-0,6%
Ede	0,11130	0,21200	0,16940	260,59	-5,8%
Eindhoven	0,10789	0,22011	0,17703	230,25	14,8%
Emmen	0,20930	0,30520	0,25650	313,79	1,6%
Enschede	0,16830	0,39780	0,32730	265,40	0,9%
Groningen	0,16720	0,50490	0,40650	265,99	0,7%
Haarlem	0,11163	0,29457	0,24120	272,33	0,9%
Haarlemmermeer	0,10600	0,31413	0,27298	276,02	2,9%
Helmond	0,16330	0,23280	0,18630	325,56	10,8%
Leeuwarden	0,16342	0,41466	0,33173	223,48	0,2%
Leiden	0,16234	0,44658	0,44604	355,24	-0,8%
Lelystad	0,19720	0,70320	0,00000	321,70	0,5%
Maastricht	0,13300	0,26700	0,21800	248,74	2,4%
Middelburg	0,11780	0,25880	0,20820	208,07	2,5%
Nijmegen	0,26690	0,72820	0,12280	519,07	4,2%
Oss	0,12880	0,23790	0,19230	270,63	10,6%
Rotterdam	0,12460	0,34440	0,24660	191,05	0,4%
's-Gravenhage	0,06450	0,24210	0,20430	126,72	-0,4%
's-Hertogenbosch	0,09560	0,29010	0,23230	229,96	1,3%
Sittard-Geleen	0,18580	0,48980	0,37390	296,96	3,7%
Tilburg	0,10570	0,20550	0,17310	195,07	2,1%
Utrecht	0,10540	0,32320	0,26110	233,50	0,5%
Venlo	0,20130	0,32550	0,26140	362,44	1,9%
Westland	0,12840	0,21020	0,15640	311,92	-0,4%
Zaanstad	0,14430	0,33270	0,26450	263,64	1,3%
Zoetermeer	0,18220	0,39550	0,30740	347,03	-0,6%
Zwolle	0,13120	0,34010	0,27500	266,34	-1,0%
Laagste	0,04901	0,17265	0,00000	127	-5,8%
Gemiddelde	0,11804	0,30423	0,22510	237	
Hoogste	0,26690	0,72820	0,44604	519	14,8%

¹ Tarief als percentage van woz-waarde.

² In euro's

Legenda:

Relatief hoog
Rond de mediaan
Relatief laag

3.2. Afvalstoffenheffingen

Eénpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 219 euro aan afvalstoffenheffing (tabel 3). In Nijmegen betalen éénpersoonshuishoudens het minst (gemiddeld 19 euro). In Almere betalen éénpersoonshuishoudens het meest (326 euro).

Meerpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 277 euro. Dat is 1,6 procent minder dan vorig jaar. In Nijmegen betalen deze huishoudens gemiddeld 58 euro. Deventer heeft het hoogste tarief (358 euro).

Achttien gemeenten verlagen het tarief. Nijmegen verlaagt het tarief net als in 2015 het meest (38,4 procent). De gemeente kiest er voor om gebruikers van woningen en bedrijven te ontzien bij de lokale lasten door de lasten te verschuiven naar eigenaren. De kosten van afvalinzameling worden vanaf dit jaar bijna volledig gedekt uit de ozb-opbrengsten. Huishoudens betalen geen vastrecht meer voor de afvalstoffenheffing, alleen een tarief voor de afvalzakken die ze gebruiken (93 cent per stuk).

In Lelystad stijgt het bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt het sterkst (5,3 procent) door stijgende kosten. De gemeente streeft naar kostendekkende tarieven en verhoogt daarom de tarieven.¹⁰

Tariefverlagingen houden vaak verband met het doorberekenen van lagere verwerkingskosten van huishoudelijk afval. Voor veel gemeenten zijn de kosten van afvalinzameling en -verwerking lager naarmate huishoudens het afval beter scheiden. Gemeenten experimenteren daarom met nieuwe methoden van afvalinzameling om afvalscheiding door huishoudens te bevorderen.¹¹ Tariefstijgingen kunnen onder meer worden veroorzaakt door het verhogen van de kostendekking of door meer kosten aan de afvalstoffenheffing toe te rekenen. De kostendekking mag maximaal 100 procent bedragen.

¹⁰ Kadernota 2017-2020 gemeente Lelystad, blz.29.

¹¹ Een voorbeeld is het omgekeerde inzamelen. De afvalstromen die recyclebaar zijn worden bij omgekeerd inzamelen huis-aan-huis opgehaald. Het restafval moet een huishouden zelf wegbrengen, bijvoorbeeld naar een verzamelcontainer.

Tabel 3 Afvalstoffenheffing huishoudens

	Tarief éénpersoons- huishouden ¹	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden ¹	Mutatie
Almere	325,93	2,3%	325,93	2,3%
Alkmaar	161,35	2,4%	261,12	2,4%
Alphen a/d Rijn	175,56	0,0%	253,08	0,0%
Amersfoort	201,24	-0,2%	252,00	0,0%
Amsterdam	235,00	0,0%	313,00	0,0%
Apeldoorn	194,80	0,1%	265,61	0,1%
Arnhem	182,28	0,3%	246,00	0,3%
Assen	142,01	-11,2%	213,74	-7,2%
Breda	208,56	-2,5%	308,64	-2,5%
Delft	218,75	1,1%	342,70	1,1%
Deventer	224,95	2,9%	358,28	6,7%
Dordrecht	271,32	0,7%	271,32	0,7%
Ede	201,60	0,0%	248,52	0,0%
Eindhoven	154,88	-9,7%	227,11	-8,1%
Emmen	242,13	0,0%	276,09	0,0%
Enschede	229,39	-14,7%	288,33	-5,0%
Groningen	232,32	-2,5%	327,60	-2,5%
Haarlem	212,40	4,5%	321,72	-4,6%
Haarlemmermeer	253,80	-1,2%	322,20	-0,9%
Helmond	198,96	-9,7%	198,96	-9,7%
Leeuwarden	168,17	0,6%	252,26	0,6%
Leiden	149,28	1,5%	280,20	1,5%
Lelystad	249,83	5,3%	295,28	5,3%
Maastricht	278,07	1,8%	312,81	1,7%
Middelburg	264,37	1,5%	291,20	1,5%
Nijmegen	19,46	-59,9%	58,39	-38,4%
Oss	241,80	-10,1%	241,80	-10,1%
Rotterdam	293,20	-8,7%	332,90	-4,0%
's-Gravenhage	231,60	-1,0%	284,76	-1,0%
's-Hertogenbosch	175,44	-9,9%	228,00	-6,0%
Sittard-Geleen	207,40	-1,3%	298,29	-1,4%
Tilburg	236,93	-4,1%	236,93	-4,1%
Utrecht	205,05	0,0%	248,50	2,3%
Venlo	114,47	-3,3%	190,78	-3,3%
Westland	169,44	0,0%	213,84	0,0%
Zaanstad	281,09	0,5%	281,09	0,5%
Zoetermeer	222,19	-0,2%	264,55	-0,2%
Zwolle	215,77	1,5%	269,72	1,6%
Laagste	19	-59,9%	58	-38,4%
Gemiddelde	219		277	
Hoogste	326	5,3%	358	6,7%

¹In euro's

Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

3.3. Rioolheffing huurders

De rioolheffing kan zowel aan de gebruiker als aan de eigenaar van een pand worden opgelegd. In deze paragraaf wordt de ontwikkeling voor huurders weergegeven, in de volgende paragraaf die voor eigenaar bewoners.

In 2017 betalen éénpersoonshuishoudens in een huurhuis gemiddeld 39 euro voor de rioolheffing en meerpersoonshuishoudens 54 euro. In 13 grote gemeenten (34 procent) betalen huurders geen rioolheffing. In de gemeenten waar huurders wel rioolheffing betalen varieert het tarief voor zowel één- als meerpersoonshuishoudens van 28 euro in Oss tot 280 euro in Zaanstad (zie tabel 4).

Gemiddeld betalen meerpersoonshuishoudens 1 euro (2,2 procent) meer dan in 2016. In Zoetermeer daalt het tarief met 5,8 procent het sterkst (zowel voor één als meerpersoonshuishoudens). De gemeente heeft een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) opgesteld. Bij het opstellen bleek dat de kosten van de riolering door nieuwe technieken de komende jaren minder hard stijgen dan eerder voorzien. De tarieven van de rioolheffing zijn naar beneden bijgesteld.¹²

Het tarief voor huurders (één- en meerpersoonshuishoudens) stijgt het sterks in 's-Hertogenbosch (32,8 procent). 's-Hertogenbosch dekte tot 2017 een deel van de rioleringskosten uit een voorziening. Dit 'potje' is nu leeg. Om de kosten toch te dekken stijgen de tarieven van de rioolheffing.¹³

¹² Programmabegroting 2017-2020 gemeente Zoetermeer blz. 80.

¹³ Begroting 2017 's-Hertogenbosch, blz. 154.

Tabel 4 Rioolheffing huurder

	Tarief éénpersoons- huishouden	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden	Mutatie
Almere	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Alkmaar	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Alphen a/d Rijn	160,80	0,0%	220,08	0,0%
Amersfoort	32,64	-0,8%	32,64	-0,8%
Amsterdam	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Apeldoorn	78,34	-1,8%	78,34	-1,8%
Arnhem	51,42	2,5%	51,42	2,5%
Assen	189,59	0,1%	189,59	0,1%
Breda	202,56	5,0%	202,56	5,0%
Delft	47,49	1,1%	47,49	1,1%
Deventer	174,48	1,8%	174,48	1,8%
Dordrecht	81,48	0,6%	81,48	0,6%
Ede	55,44	0,0%	55,44	0,0%
Eindhoven	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Emmen	41,29	-2,3%	41,29	-2,3%
Enschede	221,40	5,9%	221,40	5,9%
Groningen	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Haarlem	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Haarlemmermeer	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Helmond	225,96	0,0%	225,96	0,0%
Leeuwarden	60,88	0,6%	91,32	0,6%
Leiden	67,08	1,6%	124,80	1,5%
Lelystad	80,38	8,9%	142,64	8,9%
Maastricht	46,81	2,0%	46,81	2,0%
Middelburg	50,73	2,5%	50,73	2,5%
Nijmegen	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Oss	28,20	0,0%	28,20	0,0%
Rotterdam	0,00	0,0%	0,00	0,0%
's-Gravenhage	0,00	0,0%	0,00	0,0%
's-Hertogenbosch	62,64	32,8%	62,64	32,8%
Sittard-Geleen	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Tilburg	39,37	11,8%	39,37	11,8%
Utrecht	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Venlo	172,98	0,0%	172,98	0,0%
Westland	136,92	0,0%	172,32	0,0%
Zaanstad	280,48	0,0%	280,48	0,0%
Zoetermeer	86,40	-5,8%	86,40	-5,8%
Zwolle	0,00	0,0%	0,00	0,0%
Laagste	0	-5,8%	0	-5,8%
Gemiddelde	39		54	
Hoogste	280	32,8%	280	32,8%

¹ In euro's

Legenda:

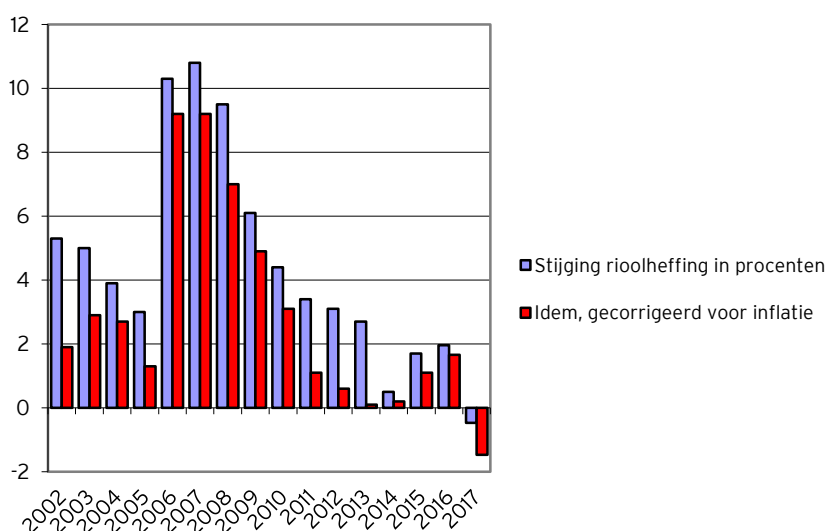
Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

3.4. Rioolheffing eigenaar-bewoner

Huishoudens die wonen in een eigen koopwoning betalen zowel de gebruikers- als de eigenarenheffing. In de grote gemeenten betalen éénpersoonshuishoudens met een koopwoning met gemiddeld 158 euro bijna net zoveel aan rioolheffing als meerpersoonshuishoudens (163 euro, zie tabel 5). Dat komt doordat veel grote gemeenten bij de rioolheffing geen onderscheid maken tussen kleine of grote huishoudens. Voor éénpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 67 euro (Leiden, waar de opbrengst uit de rioolheffing maar een deel van de kosten van de riolering dekt), voor meerpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 102 euro (Zoetermeer). Het hoogste tarief - zowel voor éénpersoonshuishoudens als voor meerpersoonshuishoudens - is 280 euro (Zaanstad).

Het gemiddelde tarief voor meerpersoonshuishoudens ligt 78 cent (0,5 procent) lager dan vorig jaar. Het is voor het eerst sinds het verschijnen van dit overzicht dat de rioolheffing in grote gemeenten gemiddeld daalt. In eerdere jaren steeg de rioolheffing doorgaans aanzienlijk meer dan de inflatie (zie figuur 2). De verlaging komt grotendeels doordat het tarief in Amsterdam sterk daalt.

Figuur 2 Stijging rioolheffing grote gemeenten sinds 2002 (in procenten)

In Amsterdam daalt het tarief voor meerpersoonshuishoudens met 14,9 procent het sterkst; in 's-Hertogenbosch is de stijging het sterkst (13,5 procent). Amsterdam heeft het tariefsysteem voor de rioolheffing aangepast. Tot 2017 kende Amsterdam één tarief voor eigenaren van woningen en niet-woningen. In 2017 wordt de eigenarenheffing verlaagd en introduceert de gemeente een gebruikersheffing die afhankelijk is van waterverbruik. Voor de eerste 300 kubieke meter wordt geen aanslag verstuurd. Dit betekent dat huishoudens de gebruikersheffing in de praktijk

niet zullen betalen. 's-Hertogenbosch dekte tot 2017 een deel van de rioleringskosten uit een voorziening. Dit 'potje' is nu leeg. Om de kosten toch te dekken stijgen de tarieven van de rioolheffing.¹⁴

Ook voor éénpersoonshuishoudens daalt het tarief het sterkst in Amsterdam (14,9 procent) en stijgt deze het sterkst in 's-Hertogenbosch.

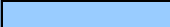
¹⁴ Begroting 2017 's-Hertogenbosch, blz. 154

Tabel 5 Rioolheffing eigenaar-bewoner

	Tarief éénpersoons- huishouden	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden	Mutatie
Almere	141,26	3,4%	141,26	3,4%
Alkmaar	129,99	1,0%	129,99	1,0%
Alphen a/d Rijn	160,80	0,0%	220,08	0,0%
Amersfoort	121,88	-1,0%	121,88	-1,0%
Amsterdam	128,40	-14,9%	128,40	-14,9%
Apeldoorn	130,57	-1,8%	130,57	-1,8%
Arnhem	171,41	2,5%	171,41	2,5%
Assen	189,59	0,1%	189,59	0,1%
Breda	202,56	5,0%	202,56	5,0%
Delft	216,73	1,1%	216,73	1,1%
Deventer	174,48	1,8%	174,48	1,8%
Dordrecht	172,88	0,6%	172,88	0,6%
Ede	166,49	0,0%	166,49	0,0%
Eindhoven	144,00	0,0%	144,00	0,0%
Emmen	168,96	-1,7%	168,96	-1,7%
Enschede	221,40	5,9%	221,40	5,9%
Groningen	151,00	3,9%	151,00	3,9%
Haarlem	142,00	-9,1%	142,00	-9,1%
Haarlemmermeer	124,60	2,0%	124,60	2,0%
Helmond	225,96	0,0%	225,96	0,0%
Leeuwarden	143,10	1,6%	173,54	1,5%
Leiden	67,08	1,6%	124,80	1,5%
Lelystad	80,38	8,9%	142,64	8,9%
Maastricht	181,43	2,0%	181,43	2,0%
Middelburg	186,51	2,5%	186,51	2,5%
Nijmegen	162,59	3,6%	162,59	3,6%
Oss	168,48	0,0%	168,48	0,0%
Rotterdam	189,90	3,4%	189,90	3,4%
's-Gravenhage	137,05	1,2%	137,05	1,2%
's-Hertogenbosch	125,28	13,5%	125,28	13,5%
Sittard-Geleen	179,50	-2,0%	179,50	-2,0%
Tilburg	130,73	11,8%	130,73	11,8%
Utrecht	220,22	-5,7%	220,22	-5,7%
Venlo	172,98	0,0%	172,98	0,0%
Westland	194,98	0,2%	230,38	0,2%
Zaanstad	280,48	0,0%	280,48	0,0%
Zoetermeer	102,48	-5,1%	102,48	-5,1%
Zwolle	105,18	-2,5%	105,18	-2,5%
Laagste	67	-14,9%	102	-14,9%
Gemiddelde	158		163	
Hoogste	280	13,5%	280	13,5%

¹ In euro's

Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

4. Woonlasten

4.1. Huurder

De woonlasten voor huurders bestaan uit een afvalstoffenheffing en in sommige gemeenten een rioolheffing. We gaan in deze paragraaf uit van meerpersoonshuishoudens.

Huurders betalen gemiddeld 332 euro in 2017, 1,0 procent (3 euro) minder dan vorig jaar. De woonlasten voor huurders in de grote gemeenten variëren van 58 euro in Nijmegen (waar huurders alleen betalen voor de afvalzakken die zij gebruiken, het grootste deel van de kosten van afvalinzameling en -verwerking wordt gedekt uit de ozb) tot 562 euro in Zaanstad (zie figuur 3).

De woonlasten voor huurders dalen het sterkst in Nijmegen (-38,4 procent, 36 euro) en stijgen het sterkst in Lelystad (6,5 procent, 27 euro), zie figuur 4. In Nijmegen betalen huishoudens vanaf 2017 geen vastrecht meer voor de afvalstoffenheffing. Huurders betalen in deze gemeente geen rioolheffing. In Lelystad betalen huishoudens 15 euro (5,3 procent) meer voor de afvalstoffenheffing omdat de gemeente te maken heeft met hogere kosten. Daarnaast betalen zij 12 euro (8,9 procent) meer voor de rioolheffing, vooral doordat een groter deel van de rioleringskosten wordt gedekt uit de opbrengsten uit de rioolheffing.

Tabel 6 Woonlasten meerpersoonshuishouden huurder

In woning met gemiddelde waarde (euro)

	Afvalstoffenheffing (euro's) ¹	Rioolheffing (euro's) ¹	Woonlasten (euro's) ²	Mutatie in procenten	Mutatie in euro's
Almere	325,93	0,00	325,93	2,3%	7,28
Alkmaar	261,12	0,00	261,12	2,4%	6,12
Alphen a/d Rijn	253,08	220,08	473,16	0,0%	0,00
Amersfoort	252,00	32,64	284,64	-0,1%	-0,27
Amsterdam	313,00	0,00	313,00	0,0%	0,00
Apeldoorn	265,61	78,34	343,95	-0,3%	-1,15
Arnhem	246,00	51,42	297,42	0,7%	2,08
Assen	213,74	189,59	403,33	-3,9%	-16,57
Breda	308,64	202,56	511,20	0,4%	1,80
Delft	342,70	47,49	390,19	1,1%	4,27
Deventer	358,28	174,48	532,76	5,1%	25,69
Dordrecht	271,32	81,48	352,80	0,7%	2,28
Ede	248,52	55,44	303,96	0,0%	0,00
Eindhoven	227,11	0,00	227,11	-8,1%	-19,99
Emmen	276,09	41,29	317,38	-0,3%	-1,04
Enschede	288,33	221,40	509,73	-0,5%	-2,79
Groningen	327,60	0,00	327,60	-2,5%	-8,40
Haarlem	321,72	0,00	321,72	-4,6%	-15,48
Haarlemmermeer	322,20	0,00	322,20	-0,9%	-3,00
Helmond	198,96	225,96	424,92	-4,8%	-21,48
Leeuwarden	252,26	91,32	343,58	0,6%	2,04
Leiden	280,20	124,80	405,00	1,5%	6,06
Lelystad	295,28	142,64	437,92	6,5%	26,54
Maastricht	312,81	46,81	359,62	1,7%	6,12
Middelburg	291,20	50,73	341,93	1,6%	5,54
Nijmegen	58,39	0,00	58,39	-38,4%	-36,32
Oss	241,80	28,20	270,00	-9,2%	-27,24
Rotterdam	332,90	0,00	332,90	-4,0%	-14,00
's-Gravenhage	284,76	0,00	284,76	-1,0%	-2,88
's-Hertogenbosch	228,00	62,64	290,64	0,3%	0,84
Sittard-Geleen	298,29	0,00	298,29	-1,4%	-4,19
Tilburg	236,93	39,37	276,30	-2,1%	-5,99
Utrecht	248,50	0,00	248,50	2,3%	5,66
Venlo	190,78	172,98	363,76	-1,8%	-6,61
Westland	213,84	172,32	386,16	0,0%	0,00
Zaanstad	281,09	280,48	561,57	0,2%	1,40
Zoetermeer	264,55	86,40	350,95	-1,7%	-5,90
Zwolle	269,72	0,00	269,72	1,6%	4,12
Laagste	58	0	58	-38,4%	-36,32
Hoogste	358	280	562	6,5%	26,54
Gemiddelde	277	54	332		
<i>Mutatie gemiddelde</i>	<i>-1,6%</i>	<i>2,2%</i>	<i>-1,0%</i>		
<i>Idem, in euro's</i>	<i>-4,43</i>	<i>1,19</i>	<i>-3,24</i>		

¹ Meerpersoonshuishouden

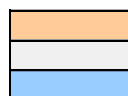
² Woonlasten zijn berekend als de som van de afvalstoffenheffing en waar van toepas

Legenda:

Relatief hoog

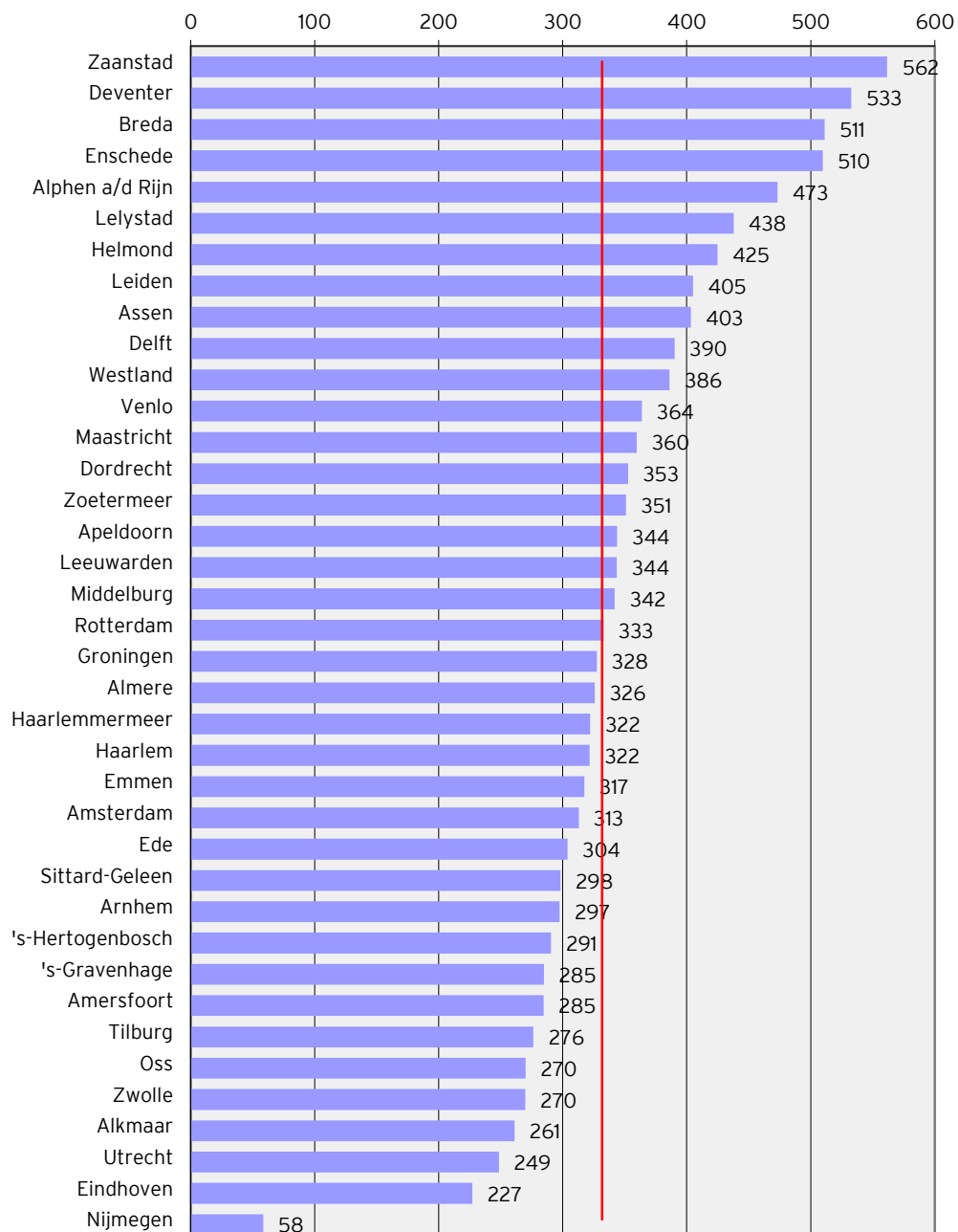
Rond de mediaan

Relatief laag

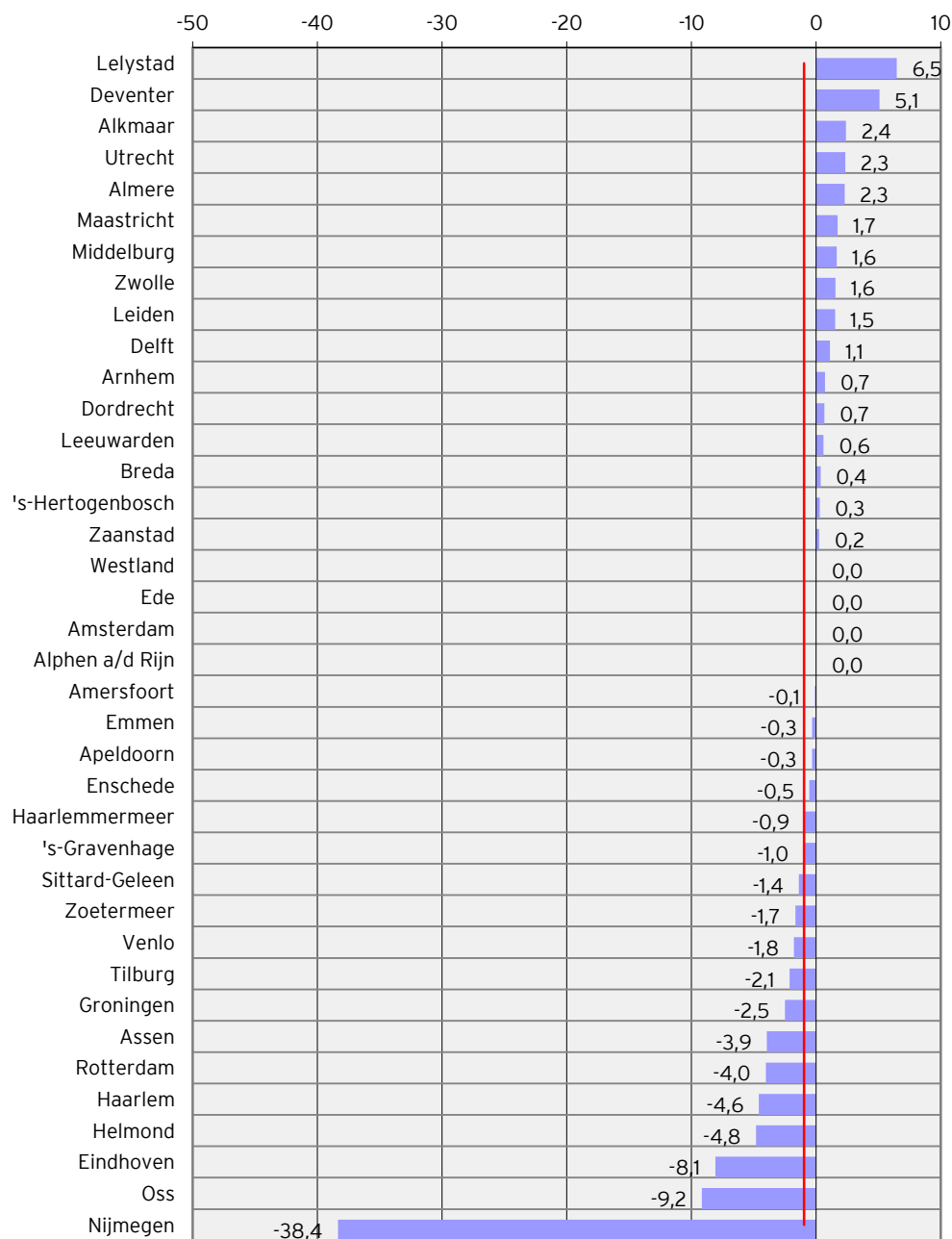
Figuur 3 Woonlasten van meerpersoonshuishoudens met huurwoning per gemeente

In euro's. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer

Figuur 4 Mutatie woonlasten voor huurder 2016-2017

In procenten. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

4.2. Eigenaar-bewoner

Tellen we voor een huishouden ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing (eigenaar en gebruikerstarief) op, en verminderen we dit met een eventuele heffingskorting,¹⁵ dan ontstaat een indicator voor de woonlasten voor huishoudens die in een eigen koopwoning wonen. Wij gaan hier uit van een meerpersoonshuishouden met een in de desbetreffende gemeente geldende gemiddelde waarde.

Gemiddeld bedragen de woonlasten voor woningbezitters in de grote gemeenten 678 euro (tabel 7). Dat is 0,2 procent (1 euro) minder dan vorig jaar. Zoals figuur 5 laat zien zijn de woonlasten het laagst in 's-Gravenhage (549 euro) en het hoogst in Delft (845 euro).

De woonlasten dalen het sterkst (met 3,7 procent, 27 euro) in Amsterdam, zie figuur 6. Dat komt met name doordat huishoudens met een eigen woning minder betalen voor de rioolheffing.

De grootste verhoging vindt plaats in Deventer (4,5 procent, 35 euro). De stijging komt vooral doordat huishoudens een hoger bedrag betalen voor het laten ledigen van hun afvalcontainer. Hierdoor stijgt het bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt 6,7 procent (gemiddeld 23 euro).

¹⁵ Geen van de onderzochte grote gemeenten heeft op dit moment een heffingskorting vastgesteld. Apeldoorn zal mogelijk later dit jaar een korting geven op de afvalstoffenheffing.

Tabel 7 Woonlasten meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner

In woning met gemiddelde waarde (euro)

	Ozb-Eigenaar (euro's)	Afvalstoffenheffing (euro's) ¹	Rioolheffing (euro's) ¹	Woonlasten (euro's) ¹	Mutatie in procenten	Mutatie in euro's
Almere	279,60	325,93	141,26	746,79	2,1%	15,32
Alkmaar	182,18	261,12	129,99	573,29	1,8%	10,25
Alphen a/d Rijn	263,60	253,08	220,08	736,76	-0,4%	-2,83
Amersfoort	324,07	252,00	121,88	697,95	0,7%	5,08
Amsterdam	144,70	313,00	128,40	586,10	-3,7%	-22,49
Apeldoorn	311,31	265,61	130,57	707,48	2,0%	13,78
Arnhem	350,36	246,00	171,41	767,78	2,0%	14,83
Assen	295,68	213,74	189,59	699,01	-1,9%	-13,26
Breda	232,25	308,64	202,56	743,45	0,4%	2,75
Delft	286,48	342,70	216,73	845,91	1,6%	13,59
Deventer	288,30	358,28	174,48	821,06	4,5%	35,10
Dordrecht	204,37	271,32	172,88	648,57	0,3%	1,68
Ede	260,34	248,52	166,49	675,35	-2,4%	-16,28
Eindhoven	230,48	227,11	144,00	601,59	1,7%	9,99
Emmen	313,79	276,09	168,96	758,85	0,3%	2,14
Enschede	265,40	288,33	221,40	775,13	-0,1%	-0,42
Groningen	264,96	327,60	151,00	743,56	-0,3%	-1,89
Haarlem	272,33	321,72	142,00	736,05	-3,6%	-27,24
Haarlemmermeer	276,02	322,20	124,60	722,82	1,0%	7,28
Helmond	325,56	198,96	225,96	750,48	1,4%	10,16
Leeuwarden	222,40	252,26	173,14	647,80	0,5%	3,03
Leiden	352,86	280,20	124,80	757,86	0,1%	0,70
Lelystad	321,70	295,28	142,64	759,62	3,8%	28,01
Maastricht	248,74	312,81	181,43	742,98	2,0%	14,50
Middelburg	208,07	291,20	186,51	685,78	2,1%	13,99
Nijmegen	521,59	58,39	163,38	743,36	-0,9%	-6,43
Oss	269,58	241,80	168,48	679,86	-0,3%	-2,25
Rotterdam	191,78	332,90	189,90	714,58	-0,9%	-6,24
's-Gravenhage	126,72	284,76	137,05	548,53	-0,3%	-1,76
's-Hertogenbosch	228,21	228,00	125,28	581,49	0,2%	1,35
Sittard-Geleen	296,96	298,29	179,50	774,74	0,4%	2,80
Tilburg	195,07	236,93	130,73	562,73	1,4%	7,60
Utrecht	233,50	248,50	220,22	702,22	-0,9%	-6,48
Venlo	362,44	190,78	172,98	726,20	0,0%	0,13
Westland	311,92	213,84	230,38	756,13	-0,1%	-0,69
Zaanstad	263,64	281,09	280,48	825,21	0,6%	4,91
Zoetermeer	347,03	264,55	102,48	714,05	-1,1%	-8,14
Zwolle	272,46	269,72	105,18	647,36	0,8%	4,90
Laagste	127	58	102	549	-3,7%	-27,24
Hoogste	522	358	280	846	4,5%	35,10
Gemiddelde	238	277	163	678		
<i>Mutatie gemiddelde</i>	1,8%	-1,6%	-0,5%	-0,2%		
<i>Idem, in euro's</i>	4,14	-4,43	-0,77	-1,06		

¹ Meerpersoonshuishouden

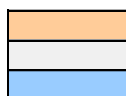
² Woonlasten zijn berekend als de som van ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Legenda:

Relatief hoog

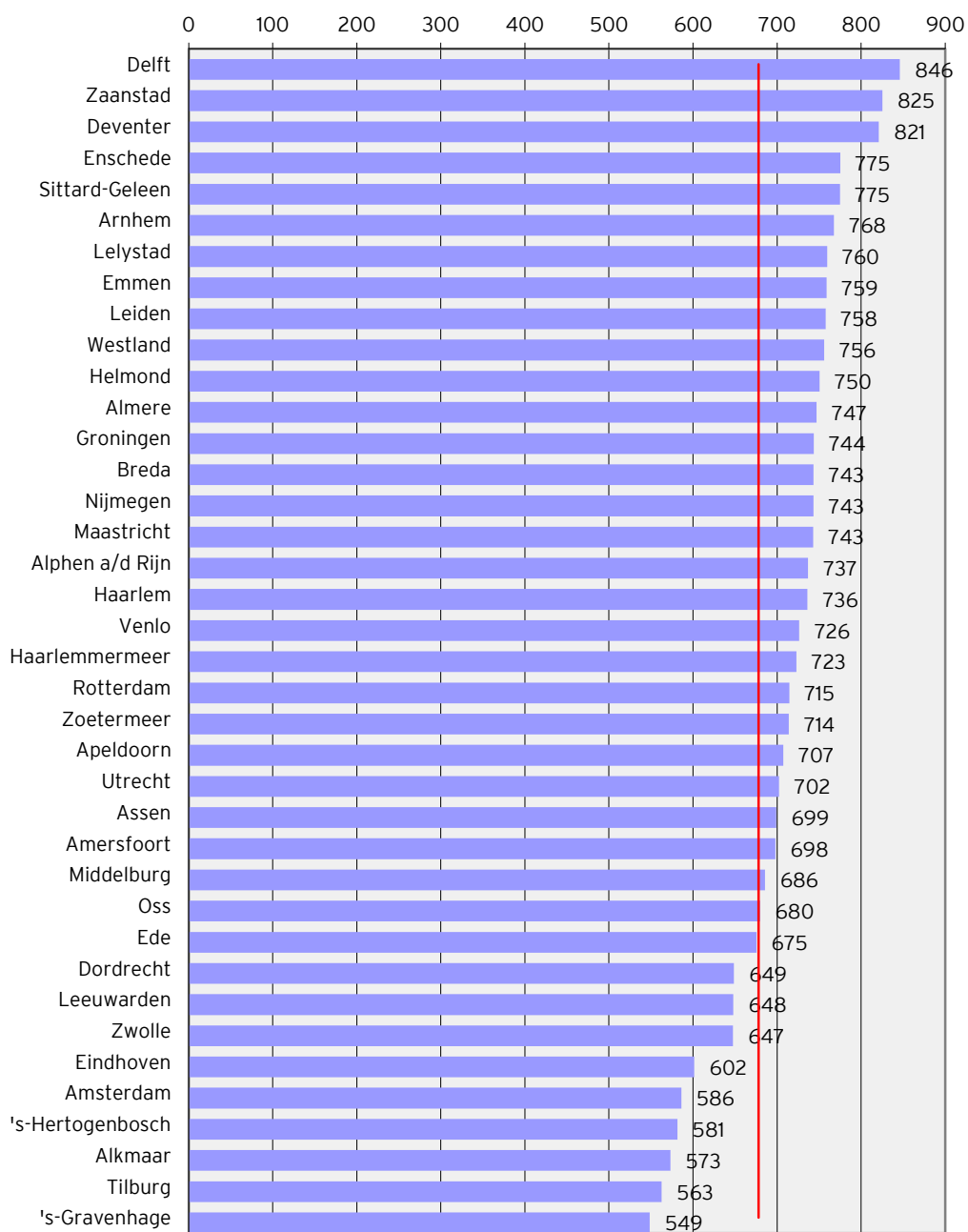
Rond de mediaan

Relatief laag

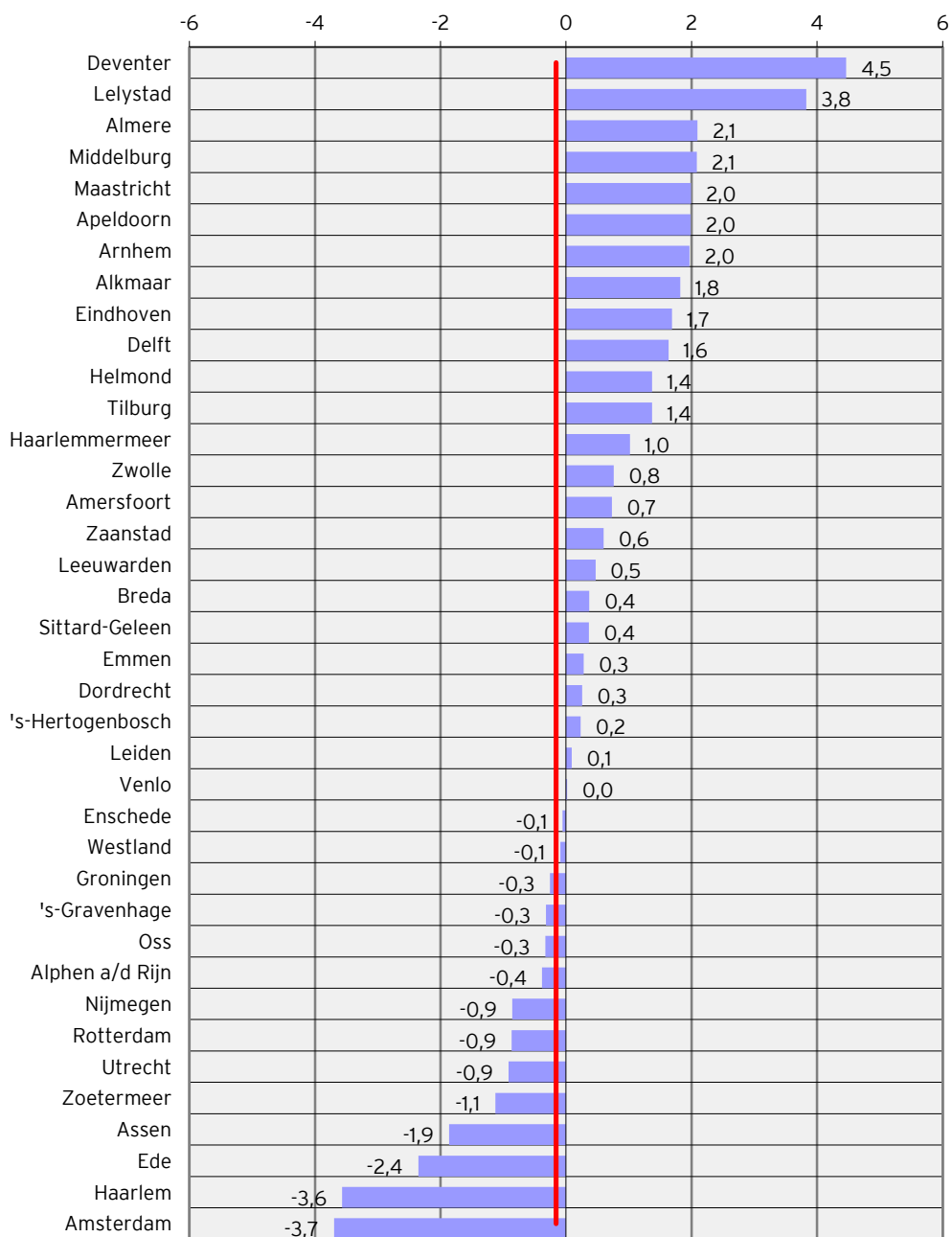
Figuur 5 Woonlasten van meerpersoonshuishouden met eigen koopwoning per gemeente

In euro's. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer

Figuur 6 Mutatie woonlasten voor eigenaar-bewoner 2016-2017

In procenten. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

4.3. Precario op ondergrondse leidingen

Naast de hier onderzochte belastingen en heffingen (ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing) betalen huishoudens in veel gemeenten via de netbeheerder van het energienetwerk en/of via het drinkwaterbedrijf ook precariobelasting op ondergrondse leidingen. Gemeenten mogen precariobelasting heffen voor het gebruik van gemeentegrond. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om terrassen of reclame-uitingen op of boven gemeentegrond. Maar ook om ondergrondse leidingen van nutsbedrijven. Nutsbedrijven (netbeheerders en drinkwaterbedrijven) brengen deze belasting (en de btw die het Rijk over de aanslag heft) in rekening bij de klanten. Dat zijn vooral huishoudens.

De drinkwaterbedrijven mogen de kosten rechtstreeks in rekening brengen bij de inwoners van de heffende gemeenten. De netbeheerders mogen dit op aanwijzing van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) niet. De precarioaanslag en bijkomende kosten worden door hen omgeslagen over alle klanten, ook als zij wonen in een gemeente die geen precariobelasting op leidingen heft. De precariobelasting op leidingen is daardoor een onzichtbare belasting die deels op niet-inwoners wordt afgewenteld.

Huishoudens zien niet op de gemeentelijke belastingaanslag dat zij via de netbeheerder of het drinkwaterbedrijf ook nog een gemeentelijke belasting betalen. Ook wordt de belasting niet opgenomen in overzichten over de gemeentelijke woonlasten. Voor gemeenten is precariobelasting op ondergrondse leidingen daarom een ontsnappingsroute. Ze genereren er extra inkomsten mee, maar krijgen niet de naam een dure gemeente te zijn.

Er zijn in 2017 13 grote gemeenten (34 procent) die inkomsten hebben uit precariobelasting op leidingen van netbeheerders (zie tabel 8).¹⁶ De feitelijke woonlasten zijn in deze gemeenten dus hoger dan de bedragen die op de aanslag van de gemeentelijke belastingen worden vermeld.

De precarioinkomsten zijn het hoogst in Rotterdam (9,8 miljoen euro). De inkomsten per inwoner zijn het hoogst in Apeldoorn (47 euro). Van twee gemeenten (Zoetermeer en 's-Gravenhage) was bij het sluiten van de dataverzameling voor deze publicatie nog niet bekend hoe hoog de inkomsten in 2017 zijn.

Eind januari bespreekt de Tweede Kamer een wetsvoorstel waarin wordt voorgesteld precariobelasting op leidingen van nutsbedrijven op termijn af te schaffen. Gemeenten die op 10 februari 2016 geen tarief hadden mogen geen precariobelasting op leidingen invoeren. Gemeenten die wel een tarief hebben mogen dit niet verhogen en krijgen 10 jaar de tijd om de belasting af te schaffen.

¹⁶ Er zijn nog geen gegevens bekend over de bedragen die drinkwaterbedrijven in rekening brengen in 2017. De totale inkomsten kunnen dus hoger worden in sommige gemeenten.

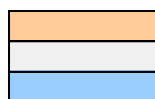
Tabel 8 Precario op ondergrondse leidingen

Bedragen per gemeente (euro)

	Bedrag aanslag	Bedrag per inwoner
Almere	0	0,00
Alkmaar	4.413.852	41,02
Alphen a/d Rijn	2.936.250	27,20
Amersfoort	2.319.048	15,10
Amsterdam	0	0,00
Apeldoorn	7.482.211	47,05
Arnhem	0	0,00
Assen	0	0,00
Breda	0	0,00
Delft	0	0,00
Deventer	0	0,00
Dordrecht	4.345.666	36,58
Ede	3.131.460	27,85
Eindhoven	0	0,00
Emmen	0	0,00
Enschede	0	0,00
Groningen	0	0,00
Haarlem	5.146.966	32,55
Haarlem mermeer	6.462.500	44,72
Helmond	0	0,00
Leeuwarden	0	0,00
Leiden	5.688.900	46,42
Lelystad	1.297.749	16,90
Maastricht	0	0,00
Middelburg	0	0,00
Nijmegen	0	0,00
Oss	0	0,00
Rotterdam	9.812.312	15,58
's-Gravenhage	nb	nb
's-Hertogenbosch	0	0,00
Sittard-Geleen	0	0,00
Tilburg	0	0,00
Utrecht	0	0,00
Venlo	0	0,00
Westland	0	0,00
Zaanstad	0	0,00
Zoetermeer	nb	nb
Zwolle	0	0,00
Laagste	0	0
Hoogste	9.812.312	47
Gemiddelde	237	277
<i>Mutatie gemiddelde</i>	1,7%	-1,6%
<i>Idem, in euro's</i>	4,04	-4,43

Legenda:

- Relatief hoog
- Rond de mediaan
- Relatief laag

Verantwoording

Bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de gegevens in dit overzicht moesten op verschillende plaatsen uitgangspunten worden gekozen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Voor het inflatiepercentage is uitgegaan van de Decemberraming december 2016 van het CPB.

Gemiddelden

Waar in dit overzicht sprake is van gemiddelden over gemeenten gaat het om gewogen gemiddelden. Alle tarieven worden, waar mogelijk, gewogen naar de relevante grondslag. De ozb-tarieven zijn dus gewogen naar woz-waarde, en afvalstoffen- en rioolheffing naar aantal huishoudens. De gemiddelde woonlasten zijn bepaald door de gewogen gemiddelde ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing te sommeren.

Uitgangspunten waterverbruik en afvalaanbod

Daar waar tarieven gerelateerd zijn aan waterverbruik (rioolheffing) of afvalaanbod (afvalstoffenheffing) zijn veronderstellingen gemaakt om te komen tot jaarbedragen per huishouden. Hiervoor is zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke gemiddelden. Het afvalaanbod wordt echter gecorrigeerd voor de invloed van diftar op het afvalaanbod. Huishoudens in gemeenten waar per kilo afval, vuilniszak of containerlediging wordt betaald (diftar) bieden over het algemeen minder afval aan dan huishoudens in andere plaatsen. Uit wetenschappelijk onderzoek zijn vuistregels af te leiden over het afvalaanbodverminderende effect van de verschillende diftarsystemen.

Diftar heeft bij de rioolheffing veel minder invloed dan bij de afvalstoffenheffing. Wij houden er daarom geen rekening mee. Waar van toepassing is voor een éénpersoonshuishouden uitgegaan van een waterverbruik van 46 kubieke meter. Bij een meerpersoonshuishouden gaan we uit van een omvang van drie personen en van een waterverbruik van 127 kubieke meter. Waar tot een verbruik van 250 kubieke meter hetzelfde tarief van toepassing is, spreken we van een vastrecht. Bij een tarief dat is gekoppeld aan de woz-waarde gaan we voor eigenaar-bewoners uit van de gemiddelde woningwaarde in de gemeente. Voor huurders gaan we uit van 60 procent van de gemiddelde woningwaarde in de gemeente.

Onroerendezaakbelastingen

De ozb-aanslag per huishouden is berekend door uit te gaan van de gemiddelde woz-waarde in de betreffende gemeente. Die waarde wordt vermenigvuldigd met het relevante tarief.

De gemiddelde woz-waarde is berekend op basis van de gemiddelde waarde in het voorafgaande jaar (bron: CBS), verhoogd met het waardestijgingspercentage (bron: Waarderingskamer). Op het moment dat dit rapport verschijnt heeft een deel van de gemeenten bij de Waarderingskamer nog geen definitieve opgave gedaan van de ontwikkeling van de woz-waarden. In dit rapport wordt uitgegaan van de woz-ontwikkeling die eind december 2016 bekend was.

Aansluiting bij voorgaande editie

Het is mogelijk dat gegevens voor het jaar 2016 in dit overzicht niet precies overeenkomen met gegevens voor dat zelfde jaar in de vorige editie van dit overzicht. Dat komt doordat voor een aantal onderliggende gegevens (met name de gemiddelde woningwaarde) pas met enige vertraging definitieve cijfers beschikbaar komen. Voor elke editie worden steeds de meest actuele cijfers gebruikt die beschikbaar zijn.

COELO-rapporten kunnen worden gedownload van www.coelo.nl

Andere COELO-uitgaven:

Atlas van de lokale lasten. Verschijnt jaarlijks sinds 1997.

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2011, 2013 en 2015

Meer informatie over COELO en COELO-publicaties is beschikbaar via www.coelo.nl

COELO, postbus 800, 9700 AV Groningen, telefoon 050 3637018.